

****הנוסח המובא כאן הוא נוסח משולב שנערך על-ידי רשות האסדרה ונועד להנגיש את החלטת הממשלה לאחר התיקונים שנקבעו בהחלטת ממשלה 218 מיום 01.08.2021. הנוסח המחייב הוא הנוסח שפרסמה מזכירות הממשלה.**

החלטה מספר 2118 של הממשלה מיום 22.10.2014

הפחתת הנטל הרגולטורי

נוסח משולב לאור תיקונים שבוצעו בהחלטת ממשלה 4398 מיום 23.12.2018 ובהחלטת ממשלה 218 מיום 1.8.2021

מחליטים :

לאשר את הנוסח המתוקן של החלטת ועדת השרים לענייני חברה וכלכלה (הקבינט החברתי- הכלכלי) מס. חכ/39 מיום 14.9.2014 כדלקמן :

בהחלטה זו:

א. "רגולציה" - כלל התנהגות מחייב במסגרת פעילות כלכלית או חברתית שהוא בעל אופי כללי (כגון חוק, תקנה, חוזר, נוהל או הנחיה, לרבות כאלה המקבלים תוקף מחייב בעת הכללתם כתנאים ברישיונות או בהיתרים וכיוצא באלה), שהוא בר אכיפה על ידי רשות מנהלית מוסמכת לפי דין למעט :

- א. קביעת כללים בתחום המיסים ;
- ב. פיקוח על מחירים ;
- ג. קביעת תעריפים ועלויות מוכרות ;
- ד. אימוץ אמנות בין-לאומיות לפי החלטות ממשלה, ללא שינויים בנוסחן ;
- ה. כללים שמטרתם להסדיר את פעילות המגזר הציבורי הרחב או חלקו, בלבד ;
- ו. הטלת אגרות או שינויים בשיעורן או תמלוגים ;
- ז. הוראות תקנון כספים ומשק שקבע החשב הכללי במשרד האוצר ;
- ח. כללים שעניינם הקצאה של זכות בהליך תחרותי ;
- ט. כללים שמטרתם להסדיר מתן שירות חינוכי או טיפולי (לרבות נפשי, סוציאלי, רפואי, ופרה רפואי) הניתן ברובו על ידי הממשלה, במישרין או בעקיפין ;

- י. תכנית כהגדרתה בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965; תכנית מועדפת לדיור כהגדרתה בחוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה), התשע"ד-2014; תכנית עבודה כמשמעותה בסעיף 25 לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002. תכנית למפעל ניקוז לפי חוק הניקוז וההגנה מפני שיטפונות, התשי"ח-1957; תכנית למפעל מים לפי פרק שלישי לחוק המים, התשי"ט-1959.
- יא. כללי האתיקה המקצועית כמשמעותם בסעיף 61(2) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961.
- ב. "רגולטור" – כל רשות מינהלית ממשלתית למעט רגולטורים פיננסיים, תאגידים ציבוריים ובנק ישראל בכל תפקידיו, המוסמכת לפי דין ליזום, לקבוע, או לשנות רגולציה, או לתת אישורים רגולטוריים מכוחה או להוציא הוראות מינהליות לשם יישומה.
- ג. עלות הבירוקרטיה - העלות הישירה הנובעת מתהליכי העבודה מול הרגולטור כגון חובות דיווח, הגשת בקשות וטפסים, קבלת היתרים, זמני המתנה וכו'.
- ד. עלות העמידה בדרישות הרגולציה - העלות הישירה הכרוכה בעמידה בדרישות התוכן של הרגולציה.
- ה. הפחתת עלות העמידה בדרישות הרגולציה - הפחתה בעלות העמידה בדרישות הרגולציה, בכפוף ליישום הליך ניהול סיכונים לאור השיקולים המדריכים את הרגולטור על פי החקיקה המסמכה.
- ו. ספר הרגולטורים הממשלתי - ספר ובו מיפוי הרגולטורים בממשלה כפי שהוכן בהתאם להחלטת הממשלה מס' 708 מיום 25.08.2013.
- ז. התאמת הדרישות הטכניות - התאמת הדרישות הטכניות המוטלות על יבוא או ייצור טובין לפי צו יבוא חופשי או לפי כל דין אחר, למקובל בשווקים משמעותיים בעולם, למעט בנסיבות מיוחדות בשל קיומם של תנאים ייחודיים למדינת ישראל.
- ח. הפחתת הנטל הרגולטורי - הפחתת עלות הבירוקרטיה, הפחתת עלות העמידה בדרישות הרגולציה והתאמת הדרישות הטכניות.
- ט. הערכת השפעות רגולציה – ההליך המפורט בסעיף 3 להלן.

הפחתת הנטל הרגולטורי הקיים

1. להטיל על משרדי הממשלה להפחית את הנטל הרגולטורי הקיים, כמפורט להלן:

- א. עד ליום 31.3.2015 יכין כל משרד תכנית חומש להפחתת הנטל הרגולטורי, במסגרתה תיקבע רשימת הרגולטורים שלגביהם תיושם תכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בכל אחת מהשנים 2015-2019 (להלן: "תכנית החומש"). תכנית החומש תכיל את כל הרגולטורים המופיעים בספר הרגולטורים הממשלתי.
- ב. החל משנת 2014, עד יום 31.12 בכל שנה, יכין ויפרסם כל משרד תכנית מפורטת שתבוצע בשנה העוקבת, להפחתת הנטל הרגולטורי ביחס לרגולטורים שנקבעו לה בתכנית החומש (להלן: "התכנית השנתית").
- ג. בכל הנוגע לעלות הבירוקרטיה, התכנית השנתית תגרום להפחתה של 25% בעלות הבירוקרטיה המצרפית של הרגולטורים הכלולים בה.
- ד. על אף האמור בסעיפים א'-ג' לעיל, הכנת התכנית השנתית לביצוע בשנת 2015 תושלם עד ליום 31.03.2015, לא תידרש להפחתה של 25% מעלות הבירוקרטיה, והיא תכלול, לכל הפחות, את הרגולטורים שבנספח להחלטה זו.
- ה. תכנית החומש והתכניות השנתיות תגובשנה לאחר קיום שיח עם המגזר העסקי והמגזר שלישי, ובתיאום עם משרד ראש הממשלה. ככל שהתכנית השנתית תכלול נושאים שיש להם נגיעה לסמכויות משרדים אחרים, תגובש התכנית בהיוועצות עם בעלי הסמכות האחרים.
- ו. החל משנת 2016, עד יום 31.3 בכל שנה, יפרסמו המשרדים דוח אשר יפרט את ביצוע התכנית השנתית ותכנית החומש בשנה החולפת, לרבות פירוט הנטל הרגולטורי שהופחת (להלן: "הדוח השנתי").
- ז. על אף האמור בהגדרת "רגולציה" בהחלטה זו, רשות המסים במשרד האוצר תהיה חייבת בהפחתת הנטל הרגולטורי הקיים כמפורט בסעיף זה.
2. להטיל על שר הכלכלה לפעול להתאמת התקנים הרשמיים הקיימים בישראל לתקינה הבינלאומית כמפורט בחוק התקנים, התשי"ג-1953, להשלים התאמה זו עד יום 31.12.2015, ולוודא שסטיות לאומיות בתקנים אלה, ככל שנמצאו הכרחיות, יתקיימו רק בהתאם לעילות להכרזה על רשמיות של תקן רשמי לפי סעיף 8 לחוק זה.

הערכת השפעות רגולציה

3. להטיל על רגולטור, בבואו לקבוע רגולציה, לקיים הליך הערכת השפעות רגולציה שהיקפו מותאם להיקף השפעת הרגולציה ולהיקף שיקול הדעת הנתון לרגולטור ובמסגרתו לפעול בהתאם למפורט להלן:

בחינת התכלית והצורך

- 1) לבחון את הצורך ברגולציה בהתאם לבעיה ואפיונה ולאור האינטרס המוגן הנפגע עליו אמון הרגולטור במסגרת האמור :
 - א. להגדיר תכלית ברורה לרגולציה, בהתאם לשיקולים המדריכים את הרגולטור על פי החקיקה המסמיכה ואת הצורך להתערבות רגולטורית להשגת תכלית זו ;
 - ב. לקבוע את הרגולציה רק במקרים בהם היא נדרשת ;
 - ג. לשקול חלופות למתן מענה על הצורך באמצעים שאינם רגולציה ;
 - ד. לבחון האם התחום מאוסדר במדינות מפותחות בעלות שווקים משמעותיים ובאיזה אופן הוא מעוגן.

בניית ובחינת החלופות

- 2) מצא הרגולטור שהרגולציה נדרשת, יבחן ויעריך חלופות שונות להשגת אינטרס מוגן.
- 3) הרגולטור יעריך את הנטל הרגולטורי הצפוי מהרגולציה ובכלל זאת את עלויות הציות לרגולציה.
- 4) הרגולטור יעריך את ההשפעות של הרגולציה על הזכויות והאינטרסים הציבוריים המושפעים מהרגולציה או מהעדרה.
- 5) הרגולטור יעריך את ההשפעות של הרגולציה על קידום התחרות הענפית ויוקר המחייה.
- 6) הרגולטור יעריך את הישימות הדיגיטלית של החלופה.

התבססות על סטנדרטים בין-לאומיים במדינות המפותחות

- 7) לאור מדיניות הממשלה לפיה הרגולציה בישראל תתבסס ככלל על רגולציה בין-לאומית מקובלת, למעט במקרים בהם ישנן נסיבות המצדיקות אחרת, רגולטור בבואו לקבוע רגולציה יפעל כמפורט להלן :
 - א) יציין מהי הרגולציה הבין-לאומית המקובלת עליה התבסס, בהתאם להיקף השינוי המבוקש, ויסביר מדוע בחר ברגולציה זו ;
 - ב) במקומות בהם הרגולציה המוצעת שונה מהרגולציה הבין-לאומית המקובלת עליה החליט הרגולטור להתבסס בהתאם לסעיף קטן (א), יציין הרגולטור מהם הנסיבות המצדיקות סטייה זו ;
 - ג) במקרים בהם הרגולטור לא התבסס על רגולציה בין-לאומית ינמק מדוע עשה זאת.

בחירה החלופה המתאימה ועיצוב הרגולציה

- (8) הרגולטור יבחר בחלופה שתביא תועלת מיטבית לחברה ולמשק תוך איזון בין האינטרס מוגן, מכלול הזכויות והאינטרסים הציבוריים המושפעים מהרגולציה או מהיעדרה והשפעותיה הכלכליות והחברתיות וככלל על פי גישה של ניהול סיכונים.
- (9) הרגולציה תהיה במידת האפשר ניתנת ליישום ולניהול באמצעים דיגיטליים.
- (10) הרגולטור יבחן את האפשרות לקבוע רגולציה מותאמת לגודל העסק ולרמת הסיכון הנשקפת מפעילותו לרבות האפשרות לקבוע רגולציה רק לעסקים מהם נשקף סיכון העולה על רף מסוים.
- (11) הרגולטור יפעל לצמצם חפיפות וסתירות של הרגולציה עם רגולציות אחרות וכן לצמצם את הפגיעה באינטרסים ציבוריים נוספים ובזכויות נוספות עקב הרגולציה.
- (12) הרגולטור ינגיש את הרגולציה בצורה שתהיה בהירה, ותייצר ודאות ועקביות למפוקחים בכל הנוגע להוראות הרגולציה, אופני הפיקוח על קיום הוראותיה ואפשרויות אכיפתה.
- (13) הרגולטור יפחית, במקרים המתאימים, את השימוש בחובת קבלת היתר מראש באמצעות קביעת כללים מחייבים, ברורים וודאיים הנאכפים בדיעבד, לרבות באמצעות רגולציה עצמית, והכל בכפוף לאפשרויות אכיפה ופיקוח אפקטיביות, מרתיעות ויעילות כלכלית.

הליך בחינת השפעות הרגולציה

- (14) הרגולטור יקיים הליך מבוסס נתונים ושקוף לציבור ככל האפשר.
- (15) הרגולטור יקיים שיח עם בעלי עניין, ככל האפשר, וזאת בנוסף על חובת השימוע על פי דין, ככל שישנה.
- (16) הרגולטור יכין דוח מלווה להכנת הרגולציה ובו יפורט המידע בקשר לביצוע האמור לעיל.

יישום הסעיף

- (17) יישום סעיף זה יהיה על פי הנחיות המדריך הממשלתי להערכת השפעות רגולציה שתפרסם הרשות באופן דיגיטלי ונגיש.
- (18) יישום סעיף זה ייכנס לתוקף במקום סעיף 3 בהחלטת ממשלה 2118 הקיים במועד זה, החל מיום הודעת יושב ראש הרשות כי פרסם מדריך כאמור בסעיף קטן (17) המבוסס על הסעיפים המפורטים לעיל.
- (19) השר הממונה על הרגולציה או הגורם העומד בראש אחד הרגולטורים האמורים בסעיף 2(ג) להחלטת ממשלה 218 יהיה רשאי לפטור את משרדו מחובת הליך הערכת השפעות רגולציה במקרה שבו השפעת הרגולציה על המפוקחים או על אינטרסים ציבוריים אחרים היא זניחה.

20) השר הממונה על הרגולציה או הגורם העומד בראש אחד הרגולטורים שהוקמו בחוק כרשות, מועצה או נציבות ואשר נקבע בחוק כי תקציבם ייקבע בחוק תקציב שנתי בסעיף תקציב נפרד, כמשמעותם בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, והרשות להגנת הפרטיות, יהיה רשאי בהתרחש אירוע המחייב נקיטת פעולה מידית מחשש לפגיעה ממשית באינטרס המוגן עליו הוא אמון, לפטור מטעמים מיוחדים שיירשמו, מחובת הליך הערכת השפעות רגולציה ובתנאי שהרגולציה תיקבע בהוראת שעה שלא תעלה על שנה; הפטור וההנמקה לו יפורסמו לצד דברי ההסבר.

21) הכריזה הממשלה, כי מתקיים אירוע לאומי חריג המחייב נקיטת פעולות מידיות, רשאית היא בהחלטה לפטור מחובת הליך הערכת השפעות רגולציה את כל הרגולציה הקשורה לאירוע זה או חלקה. פטור זה יינתן לתקופה שלא תעלה על שישה חודשים והממשלה רשאית להאריך אותו בתקופות נוספות של שישה חודשים כל פעם.

4. הוראות מעבר לשנת 2015 :

הליך הערכת השפעות רגולציה יחול ביחס לשתי רגולציות שיזם כל משרד במהלך שנת 2015, אחת הנקבעת בחקיקה ראשית ואחת הנקבעת בחקיקת משנה.

אתר רגולציה ממשלתי

5. להטיל על התקשוב הממשלתי להקים עד ליום 1 במרץ 2015 אתר רגולציה ממשלתי שבו יפורסמו :

- א. ספר הרגולטורים הממשלתי.
- ב. תכניות החומש.
- ג. התכניות השנתיות.
- ד. הדוחות השנתיים.
- ה. דוחות הערכת השפעות רגולציה.
- ו. רגולציות שפורסמו החל ממועד הקמת האתר ואילך.

6. להטיל על כל משרד או רגולטור, לפי העניין, לפרסם באתר הרגולציה הממשלתי, לצד פרסום התכנית השנתית, גם את הנושאים שבהם המשרד מתכוון לקבוע רגולציה חדשה.

תשתית ארגונית

7. להטיל על מנכ"ל משרד ראש הממשלה :

- א. עד יום 1 בינואר 2015 לפתח כלים ומדדים אשר ישמשו לביצוע סעיף 1 לעיל.
- ב. עד יום 1 באפריל 2015 לפרסם מדריך ממשלתי להערכת השפעות רגולציה אשר ישמש לביצוע סעיף 3 לעיל.
- ג. לעדכן מעת לעת את הכלים, המדדים והמדריך האמורים, וזאת בפרט בהתייחס לניסיון שייצבר במשרדים בשנת 2015 מביצוע סעיפים 1 ו-3 לעיל.
- ד. לעדכן מעת לעת את ספר הרגולטורים הממשלתי.
- ה. לגבש בשיתוף נציבות שירות המדינה הכשרה מחייבת לרגולטורים.
- ו. לכונן ועדה מייעצת לממשלה המורכבת מנציגי ממשלה, המגזר העסקי והמגזר השלישי, אשר תייעץ בכל הנוגע ליישום החלטה זו.
8. מנכ"לי משרדי הממשלה יטילו על אחד מעובדי משרדם שהינו בדרגת סמנכ"ל להיות אחראי על יישום ההחלטה ולנהל צוות עובדים למטרה זו.
9. להטיל על משרד האוצר ונציבות שירות המדינה, בתיאום עם משרד ראש הממשלה, להקצות בתוך 30 יום את התקציב ואת תקני כוח האדם במשרדי הממשלה לטובת יישום החלטה זו.
10. על מנת לאפשר יישום החלטה במועדים הקבועים, להטיל על נציב שירות המדינה לקדם את תהליכי המכרזים כך שהמשרדים יסיימו את איוש התקנים עד ליום 1 באפריל 2015.
11. להטיל על התקשוב הממשלתי לסייע למשרדים בפתרונות מחשוב הנדרשים ליישום התכניות השנתיות ולפתח פלטפורמות גנריות שיהיו זמינות לשימוש המשרדים. משרד ראש הממשלה יהיה הגורם המקצועי המנחה את יחידת התקשוב הממשלתית בכל הנוגע ליישום החלטה זו.
12. בהמשך להחלטת הממשלה מס' 708 מיום 25.8.2013 והחלטת הממשלה מס' 4027 מיום 25.11.2011, ההחלטה לא תחול על תאגידים סטטוטוריים, על אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר ועל הרגולציה בתחומם.

הממשלה רושמת לפנייה את הודעת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון שלפיה תאמץ באופן וולונטרי תהליך מקביל ברוח החלטה זו ותדווח לממשלה על יישומה.

לאור החשיבות שהממשלה רואה בהפחתת הנטל הרגולטורי, הממשלה פונה לרגולטורים שהם תאגידים סטטוטוריים, על מנת שישקלו לבצע תהליכים מקבילים בהתאם לעקרונות החלטה זו.

13. החלטה זו לא תחול על רגולציות שעניינן תחרות ובלבד שמתקיימים בהן שני אלה: (1) הן בנושא תשתית חיונית כהגדרתה בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד-2013 (2) חלות על שוק, כאשר פועלים בו עד שלושה שחקנים אשר מחזיקים יחדיו מעל 65% מהשוק.

13א. החלטה זו לא תחול על רגולציה בתחום דיני עבודה ויחסי עבודה המבוססת על הסכמות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, ועל ארגוני מעבידים שלדעת שרת הכלכלה והתעשייה הם יציגים ונוגעים בדבר, ללא שינוי ביחס להסכמות אלו.

חקיקה

14. להטיל על משרד ראש הממשלה, בסיוע משרד המשפטים, לפרסם תזכיר חוק 'הערכת השפעות רגולציה', בהתאם לאמור בסעיף 3 לעיל ול'אור הניסיון שייצבר מיישום סעיף זה.

נספח: רשימת הרגולטורים - לתכנית השנתית להפחתת הנטל הרגולטורי הקיים לשנת 2015
(כאמור בסעיף 1(א))

משרד הבינוי והשיכון		המשרד לביטחון הפנים	
רשם הקבלנים	13	רשות ארצית לכיבוי והצלה	1
ממונה חוק המכר (דירות והבטחת השקעה)	14	אגף רישוי כלי ירייה	2
משרד המשפטים		משרד התשתיות הלאומיות, האנרגיה והמים ויחידות רלוונטיות	
נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	15	אגף משאבי תשתית (אגף שימור אנרגיה)	3
רשם הפטנטים	16	משרד החקלאות ופיתוח הכפר	
אפוטרופוס כללי וכונס הנכסים	17	אגף פיקוח תכשירים וטרינריים	4
משרד התקשורת		אגף כימיה	5
תחום טלקום	18	אגף לפיקוח מוצרים מן החי	6
		שירות ההסגר	7
		משרד הכלכלה	
		מינהל הסדרה ואכיפה (חוקי עבודה)	8
משרד הבריאות		אגף פיקוח על יצוא דו שימושי	9
שירות מזון ארצי	19	רשות מוסמכת יבוא (מינהל סביבה)	10
אגף רוקחות	20	הרשות להגנת הצרכן (שר הכלכלה)	11
אגף ציוד רפואי	21	משרד התחבורה והבטיחות בדרכים	
		אגף הרכב	12